

Харківська державна академія дизайну і мистецтв

(повне найменування вищого навчального закладу)

Факультет «Образотворче мистецтво»

(назва факультету)

Кафедра монументального живопису

(повна назва кафедри)

Пояснювальна записка

до дипломної роботи бакалавра

(освітньо-кваліфікаційний рівень)

на тему **ЖИВОПИСНЕ ПАННО**

«ЗВІЛЬНЕННЯ. ВТРАТА КОНТРОЛЮ»

Виконав магістрант

другого (магістерського) рівня вищої освіти за
спеціальністю 023 «Образотворче мистецтво»,
декоративне мистецтво, реставрація»
галузі знань 02 «Культура і мистецтво»

(шифр і назва спеціальності)

ОПП «Реставрація, візуальні практики»

спеціалізації «Монументальний живопис»

(назва освітньо-професійної програми)

Сгор ЯРМОЛЮК

(ім'я та прізвище)

Керівник

проф. Володимир НОСЕНКОВ

(ім'я та прізвище)

Консультант

проф. Євген КОТЛЯР

(ім'я та прізвище)

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ І. АВТОРСЬКА КОНЦЕПЦІЯ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ.....	6
РОЗДІЛ ІІ. АНАЛІЗ АНАЛОГІВ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ	10
РОЗДІЛ ІІІ ОБҐРУНТУВАННЯ ПРАКТИЧНОЇ РЕАЛІЗАЦІЇ ТВОРЧОГО	
ЗАДУМУ	14
3.1. Історичний аспект розвитку монументального живопису.....	14
3.2. Техніко-технологічні засоби та поетапність створення роботи	16
3.3. Збір та систематизація підготовчого матеріалу та розробка ескізної частини	18
3.4. Розбір об'єкту	21
ВИСНОВКИ	23
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	26
АЛЬБОМ ІЛЮСТРАЦІЙ	28
СПИСОК ІЛЮСТРАЦІЙ	41

ВСТУП

Архітектурний та житловий дизайн завжди служив інструментом для створення гармонійного простору, який відповідає функціональним та естетичним потребам людини. Проте його значення виходить далеко за межі прикрашання інтер'єру чи екстер'єру. Дизайн стає засобом комунікації, через який суспільство передає свої культурні, релігійні або політичні ідеї. Історія стилів демонструє, як зміни в суспільних цінностях та традиціях впливали на розвиток архітектурних концепцій: від античної строгості до барокової драматичності, від модерну до мінімалізму. Кожна епоха відображає власний унікальний погляд на красу, гармонію і символізм, створюючи зв'язок між естетикою та культурною ідентичністю.

Чіткий взаємозв'язок між архітектурою і живописом спостерігається при аналізі монументального живопису. Цей вид мистецтва має витоки в давніх історичних подіях та набував різних модифікацій крізь століття. Його роль полягає не лише у декоративному прикрашенні архітектурних споруд, а слугує засобом емоційного і соціально-культурного впливу на глядачів. Живописне панно частіше ґрунтується на різних концептуальних ідеях та задумах, які є актуальними для певного історичного періоду.

Сучасні митці та архітектори все частіше намагаються використовувати нові матеріали та унікальні технології для більш спрямованого вираження власних емоцій чи ідей.

Актуальність теми. Люди у різні періоди історії сприймали та зображали емоційні стани та депресію, залежно від культурних, релігійних та соціальних особливостей кожної епохи. Періоди руйнівних воїн, масових хвороб та природних катастроф мали великий вплив на мистецтво та їх візуалізацію через особисті переживання митців. У теперішньому світі, де емоційна нестабільність і зростаючий рівень стресу стають звичною реальністю, особливо важливо досліджувати способи вираження внутрішнього стану людей. Авторська ідея даної роботи полягає у відображенні саме внутрішнього світу кожної людини,

висловлюванні особистих переживань і колективного страху, звертаючись до теми депресії, яка набула значущості в умовах глобальних криз, таких як пандемія, економічна нестабільність та суспільні потрясіння.

Новизна дослідження полягає в розкритті впливу депресії на емоційний стан людини та його відбитків у мистецтві. Інноваційний підхід надає можливість у зображенні трансформації внутрішнього стану через поступові зміни та неперервний рух вперед. Депресія та емоції, підвладні цьому стану втілюються за допомогою образів, що представляють сутність феномену. Дана робота не транслює спосіб звільнення, проте наглядно показує тривалість та поступовість самого процесу.

Мета роботи. Основна мета роботи являється створення живописного панно, як засіб демонстрації та розкриття певних людських емоцій з метою більш особистого спілкування з глядачем. Відчуття суму, пригнічення, а також пошуки шляху до внутрішнього спокою можуть бути знайомі кожному. Дана робота розглядається не тільки як об'єкт прикрашення інтер'єру, її мета полягає виклику певних почуттів глядача, а також філософському та смислового навантажені у пошуках своєрідних асоціацій крізь пережитий досвід, дозволяючи кожному знайти своє особисте трактування зображеного.

Ідейно-емоційний зміст роботи відображає атмосферу усамітнення, почуття розпачу, втоми та вигоряння, характерних для депресивного стану. Протагоністи на картині позбавлені характерних рис обличчя, а також статі та віку для більш спрямованого взаємозв'язку з глядачем, щоб кожен міг детальніше дослідити ідейні мотиви та глибше зануритися у сюжет без прив'язки до конкретного персонажа.

Фон навколо людей виконано у розмитих, темних відтінках, які створюють відчуття позачасового простору, позбавленого будь-якого оточення та деталізації. Він виступає у ролі умовного середовища, де герої у невагомості концентруються на власних цілях, не зважаючи на матеріальні цінності, у пізнаванні своїх власних думок та внутрішніх обмежень для звільнення до становлення кращої версії себе.

Завдання роботи полягають у наступному:

1. Збір та осмислення теоретичного матеріалу для реалізації основної тематики художнього задуму.
2. Проведення дослідницької роботи з медичними публікаціями та літературними джерелами з тематики депресивного стану та пригнічення для глибокого осмислення та точнішого відображення емоційного і психічного почуття людей.
3. Пошук сюжетних та стилістичних образів для розкриття теми.
4. Аналіз творів відомих митців, які виражали складні емоційні стани для подальшого використання у своїй роботі.
5. Розробка унікальної та нейтральної кольорової гами з адаптивною інтеграцією у будь-який інтер'єр.

Структура та обсяг роботи. Теоретична частина роботи складається зі вступу, трьох основних розділів, підрозділів, висновків, списку використаних джерел та альбому ілюстрацій.

До виконання всього обсягу роботи увійдуть: пояснювальна записка, фотографії зібраних матеріалів, розробка ескізних пошуків, виконання у матеріалі живописного панно у масштабі 1:1 та виконання проектної частини (архітектурної прив'язки).

РОЗДІЛ І

АВТОРСЬКА КОНЦЕПЦІЯ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ

Монументальний живопис має глибокі історичні витоки, які беруть початок у давніх часах, коли масштабні зображення використовувалися як засіб вираження релігійних ідей, збереження культурних традицій та увічнення значущих соціальних подій. Цей вид мистецтва набув широкого поширення у різних історичних періодах, починаючи від стародавніх храмових фресок до ренесансних композицій, у яких митці прагнули втілити концепти людської духовності. У сучасному мистецтві монументальний живопис зберігаючи свою значущість, трансформується, набуваючи нових форм і змістів, що відображають психологічні, емоційні та екзистенційні аспекти людського буття. У своїй роботі було прийнято рішення інтегрувати елементи, притаманні монументальному живопису, зокрема масштабність і виразність композиційних рішень. Ці характеристики дають змогу не лише акцентувати естетичну привабливість твору, але й розкрити його концептуальну глибину, забезпечуючи багаторівневу інтерпретацію змісту.

Кожен етап створення картини став своєрідною внутрішньою подорожжю через глибинні особисті конфлікти. Ця тематика має особливу значущість, адже досвід втрати контролю та прагнення у досягненні гармонії є притаманними для всіх людей. Робота відображає рефлексію авторських емоцій і досвіду, втілених через ретельно продуману форму, композицію та кольорову палітру. Основним джерелом натхнення стали особисті пережиті події, що викликали відчуття незахищеності й невизначеності, які, у свою чергу, спонукали до пошуку нових шляхів стабільності. Ці емоційні стани знайшли своє вираження у картині, ставши її концептуальною основою. Лейтмотивом твору є прагнення до свободи та внутрішньої рівноваги, що передано через динамічні рухи фігур та використання відкритого простору, який символізує перспективу та можливості.

У житті кожної людини трапляються події, які виходять за межі можливого, не піддаючись контролю, вони впливають або змінюють образ життя. Усі ми прагнемо знайти шлях до стабільності у досягненні відчуття безпеки та впевненості. Це дозволяє створювати комфортні умови існування та будувати плани на майбутнє. Однак, непомірна залежність від постійності може створювати перешкоду для змін та зростання. У людей на цьому фоні розвивається страх перед невідомим, обмежується схильність до ризиків, що сприяє униканню нових можливостей та прийняттю складних рішень, навіть якщо вони необхідні для досягнення важливих цілей або вирішенню серйозних проблем.

Сюжет композиції будується на мотиві звільнення від старих емоцій та переживань у пошуках внутрішньої гармонії. Такий процес не може бути миттєвим, частіше за все він супроводжується постійними змінами та адаптацією. Його важливість полягає у самостійних пошуках свого шляху без зайвої опори та допомоги, приймаючи зміни як невід'ємну частину життя. Люди проходять через етапи сумнівів, зіштовхуючись з відчуттям дискомфорту та тривожності для переосмислення своїх цілей та цінностей. Поступово це може призвести до відчуття внутрішньої свободи, глибшого розуміння себе та гармонії з внутрішнім світом.

Обрана тематика відображає ідею внутрішніх змін та боротьби з самим собою. Цей аспект розглядається як етап осмислення розриву між теперішнім внутрішнім станом у період трансформації до відчуття ким ми бажаємо бути. Покидання зони комфорту та протистояння старим звичкам, які більше не становлять собою ключові пріоритети і не слугують нашим цілям, є першим кроком до внутрішнього конфлікту та діалогу за знайоме та звичне до прагнення змін. Важливим елементом цього процесу є усвідомлення своїх недоліків, мить прийняття себе та готовність працювати над самовдосконаленням. Старі обмеження поступаються місцем новим можливостям та протистоянню труднощам на шляху до свободи, а не їх униканню. Як правило це може

впроваджувати стагнацію психічного та емоційного стану, лишаючи свідомість людини тяги до розвитку.

Для вираження ідеї звільнення від старих звичок і емоційних тягарів було обрано композицію, де центральні фігури знаходяться у стані руху, який символізує процес трансформації. Колористичне рішення підтримує загальну ідею: холодні відтінки підкреслюють відчуття ізоляції, тоді як теплі акценти символізують надію, відновлення і поступове наближення до гармонії. Фон картини виконаний у темних, розмитих тонах, що створює відчуття відсутності конкретного місця і часу. Це символізує позачасовий простір, в якому люди знаходяться на шляху до самопізнання. Таким чином, увага глядача зосереджується на фігурах та їхньому прагненні до змін, а не на матеріальному оточенні.

Дана робота не висвітлює тематику негативу та самопригнічення, а натомість зосереджується на процесі трансформації особистості, який може бути досягнутий завдяки внутрішньому потенціалу людини. Ідея зміни розглядається як динамічний та багатоетапний процес, що вимагає значних зусиль, але зрештою веде до оновлення та особистісного зростання. У художньому вираженні це досягається шляхом використання стилістичних образів, які ілюструють різні етапи цього процесу — від перших кроків прийняття змін до їх остаточного впровадження у житті. Таким чином, робота акцентує увагу на тривалості та багатовимірності особистісної трансформації, демонструючи глядачу її складність та унікальність.

Дослідження теми депресії дозволило глибше зануритися у розуміння складності цього психоемоційного стану, а також виявити широкий спектр його проявів. Особлива увага була приділена аналізу причин, що лежать в основі депресивних станів, серед яких важливе місце посідають особисті переживання, біологічні фактори та соціальні обставини. Цей багатогранний підхід сприяв не лише більш точному художньому відтворенню спектра емоцій, але й усвідомленню того, що кожен випадок депресії є унікальним і не піддається стандартному підходу. Крім того, дослідження допомогло інтегрувати

психологічну складову у творчий процес, підкреслюючи вплив індивідуального досвіду на формування образів у мистецтві.

Основна проблема сучасності полягає в тому, що люди звикають до труднощів та нещастя замість подолання проблем та частіше за все стають залежними від обставин. Це призводить до пасивного ставлення до життя та пристосуванню до проблем замість їх вирішення, сприймаючи це як норму. При прийнятті негативних обставин люди підсвідомо починають вважати, що особистий успіх та щастя напряму залежать від зовнішніх обставин. Такий стан впроваджує втрату контролю на своїм життям, позбавляючи віри у внутрішні сили та відповідальності за власну долю. Демотивовані люди перестають мріяти і прагнути більшого, знижуючи рівень очікувань від життя, вони намагаються знайти радість у повсякденні та звичному житті. Бездіяльність та апатія конкретних осіб може мати вплив на соціальне середовище, утворюючи загальний пасивний стан та байдужість. Визначення проблеми і готовність діяти можуть стати першим кроком у розриві психічних обмежень та бачені наявності проблем як можливості для розвитку.

Багато митців вкладали сутність та відображення особистих емоцій у свої картини для передачі внутрішніх переживань і боротьби з душевним станом. Депресивні напади та хвилювання здатні виконувати роль своєрідного джерела натхнення, намагаючись знайти шлях до самовираження. Через картини вони ділились власним досвідом, допомагаючи глядачам у пошуку власних емоцій, цінностей або думках та змогою приймати їх. Депресія для багатьох людей може асоціюватися з тяжким досвідом, проте деякі бачать у цьому поштовх до творчості, знаходячи способи існування та комунікації зі світом.

РОЗДІЛ II

АНАЛІЗ АНАЛОГІВ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Для пошуку композиційного стилю та ідеї було проведено глибокий аналіз наукових джерел, що охоплюють аспекти впливу емоційного стану на творчість. Зокрема, увага була зосереджена на дослідженні картин митців, які працювали у період творчого підйому, поєднаного з кризовими та депресивними моментами їхнього життя. Ці обставини часто ставали не лише випробуванням, а й джерелом натхнення, що відображалось у їхніх роботах. Процес аналізу включав вивчення таких ключових аспектів, як колористика, композиційна побудова, динаміка мазків та символіка, що дозволило виявити взаємозв'язок між психологічним станом художника та його творчим підходом. Таке дослідження надало змогу не лише глибше зрозуміти внутрішній світ митців, а й використати їхній досвід для формування унікальної концепції власної роботи.

Доля одного з найвідоміших митців Вінсента ван Гога була пронизана стражданнями, глибокою депресією та психічними розладами. Його художня діяльність пов'язана з внутрішніми переживаннями та соціальною ізоляцією. Проте багато дослідників вважають що саме ці аспекти вплинули на емоційну виразність у картинах. Творчість Ван Гога виступає показовим прикладом як особисті страждання та емоційна чутливість можуть стати джерелом натхнення та життєвої енергії. Один із визначних творів цього прикладу є картина «Зоряна ніч» (1889) (іл. 1). Вона відображає інтенсивну внутрішню боротьбу та тривогу. Використання яскравих кольорів та динамічних мазків, всупереч зовнішній красі, передають його відчайдушне прагнення знайти спокій та відчуття стабільності.

Інший приклад людини, страждаючої від емоційної дисгармонії та особистими нещастями це – Едвард Мунк. Як і Ван Гога, його постійно турбувала депресія, яка дуже сильно вплинула на його творчість. Після втрати особливих членів родини, теми хвороби, самотності та смерті стали ключовими

у його картинах. Одна під назвою «Крик» (1893) (іл. 2) стала найвідомішою в історії мистецтва. Головний персонаж на передньому плані, ніби позбавлений чітких рис обличчя, статі та віку є узагальненим всього людського страждання та внутрішнього розпаду. Його постать, подібно оточенню, має звивисту, сюрреалістичну форму, перегукуючись з нерівними лініями пейзажу, вона доповнює відчуття тривоги, ніби звук голосу луною розносився всюди. Обличчя, спотворене безмовним криком та панікою, виражає повну втрату контролю, розпачу та відчуження.

Сам майстер вважав, що мистецтво повинно відображати насамперед не зовнішню красу та естетику, а внутрішні хвилювання та емоційні почуття. Його підхід базувався на переконанні, що справжня сила мистецтва полягає у здатності проникати вглиб людської душі, виявляючи ті стани, які часто приховані за зовнішніми формами та ідеалами. Такий підхід не лише відкриває глядачеві нові виміри сприйняття, але й створює потужний емоційний зв'язок між твором і його аудиторією. У своїй творчості він прагнув зосередитися на глибині людських переживань, використовуючи художні засоби як інструмент для передачі психологічної напруги, внутрішніх конфліктів і духовних пошуків. Цей принцип став основою багатьох шедеврів, які не лише вражають своїм виглядом, але й змушують замислитися над власними емоціями та життєвими цінностями.

Справжній емоційний жах та відчай також малював художник Франсиско Гойя. На контрасті з його попередніми світлими та радісними роботами другу половину свого життя він присвятив зображенню жахливий наслідків війни, темряви та болі. 80 гравюр з серії «Капричос» (1799) (іл. 3) збирають у собі образи людей з гримасами пригніченості, всепоглинаючого смутку або безнадії. Фігури людей можуть бути деформованими, обличчя скривленими, а тіла слабкими та уразливими. Ілюстрації «Лихоліття війни» (1810 – 1812) (іл. 4) демонструють багато сцен насилля, жорстоких тортур смертей солдатів та звичайних людей. Остання серія «Чорні картини» (1819 – 1823) (іл. 5) була створення у стані психологічного та соціального тиску. Поглиблюючись у

особистий стиль, автор використовував темну палітру та гротескні образи для передачі глибокого відчаю та тривоги, зображаючи людей огидними, майже монстроподібними, з особливо вираженими округлими очима та широко відкритими ротами. Ці елементи вплинули на рішення застосувати драматичне освітлення та похмуру кольорову гаму у створенні центрального фону роботи. Митець через свої картини досліджував символізм мороку та темряви через створення власних персонажів.

Також він створив особливий простір, об'єднуючи всі зображення у єдиний вимір. Зазвичай локації є вигаданими, наповнені оточенням, або позбавлені його взагалі, уникаючи деталізації. Автор підсилив відчуття ізоляції та замкнутості, зображаючи обтяжених порожнечою людей майже на все полотно. Аналізуючи його твори, було зрозуміло, що емоційна напруга може бути передана не лише через фігури, але й через загальну атмосферу композиції.

Іншим значущим прикладом став Егон Шиле, (іл. 7,8) чий експресіоністський стиль дозволив дослідити виразність людських поз та їхній емоційний вплив. Використання ліній та геометричних форм у роботах Шиле підкреслює напругу та драматизм, що знайшло своє відображення у композиції цієї роботи, зокрема у динаміці рухів фігур. У період романтизму мистецтво спрямовувалося на вираження суб'єктивних переживань і глибоких почуттів, що зумовило появу складних багатошарових образів. Аналогічно, епоха експресіонізму зробила акцент на емоційній напрузі та внутрішніх станах, що особливо співзвучне темі депресії та її візуалізації у сучасному мистецтві.

Як приклад зображення символізму та абстрактного простору, була досліджена картина Густава Клімта «Поцілунок» (іл. 9). У центрі композиції представлена пара, що обіймається. Їх тіла злиті у єдину форму і приховані великим золотим плащем як втіленням безсмертної любові та поєднання. Використання складних елементів з візерунками надає змогу для створення плавного переходу між одягом. Завдяки такому ілюзорному ефекту, фігури людей здаються частинами одного цілого. Одноманітна структура абстрагує образи від фону та порушує реалізм облич.

У картині «Три віки жінки» (іл. 10) художник демонструє перехідні етапи у житті жінки, підкреслюючи їхній зв'язок з циклічністю життя і переходу між різними етапами. Дана картина відображає швидкість течії життя, зображаючи три різних покоління від народження до зрілості. Перша фігура представлена у вигляді маля як образ народження та дитинства, початок чогось нового. Центральна фігура уособлює молодість та материнство, а також передає непорушний зв'язок поколінь. Останній образ похилої жінки нагадує про неминучість старіння та важливість прийняття цього етапу життя.

Багато художників зображали навколишнє середовище як умовний, вигаданий простір навколо діючих фігур з метою акцентування уваги на головних подіях без прив'язки до конкретного місця та поглибити символізм композиції, відображаючи більш внутрішній світ та емоційний посыл. Дослідження робіт зазначених митців дозволило інтегрувати елементи їхнього стилю у власний творчий підхід. Зокрема, було вирішено зосередитися на використанні кольору для підкреслення емоційної напруги та динаміки композиції, що сприяє більш глибокому залученню глядача до візуального сприйняття твору.

РОЗДІЛ III

ОБҐРУНТУВАННЯ ПРАКТИЧНОЇ РЕАЛІЗАЦІЇ ТВОРЧОГО ЗАДУМУ

3.1. Історико-культурний аспект розвитку монументального живопису

Монументальний живопис – це різновид образотворчого мистецтва, який охоплює багатовіковий еволюційний розвиток та тісно пов'язаний з суспільними, релігійними та політичними потребами різних епох. Цей різновид живопису відрізняється великими масштабами, розрахований на масове сприйняття, призначення якого полягає в оздобленні архітектурних споруд, що створює великий емоційний та естетичний вплив на глядачів.

Беручи початок від первісного суспільства, живопис допомагав людям увічнити прагнення у пізнаванні світу та зображенні ритуалів. Печерні розписи вважаються ранньою формою монументального мистецтва, оскільки малюнки були виконані на великих поверхнях стін печер за використанням добутих пігментів.

Починаючи з ранньої Античності до пізнього Відродження монументальний живопис набув розвитку у розписах храмів та прикрашанням будівель фресками та мозаїками, зображаючи потужні міфологічні сцени та божественні образи. У Середньовіччя, візантійський стиль є головним напрямком у створенні ікон та фресок у відображенні біблійних сюжетів, життя святих та релігійних символів. Такі образи слугували способом просвітництва та духовного спрямування для усіх віруючих.

Найвизначніший розквіт монументального живопису відбувся у епоху Відродження. Художники, натхнені скульптурами древніх римлян та греків, продовжували малювати релігійні сцени, однак прагнули відновити традиції класичного мистецтва. Також у свої шедеври вони впроваджували використання точніших анатомічних форм, перспективи та насичених кольорів із золотими

акцентами. Людські тіла набули більшого об'єму і деталізованості, а сюжети драматизму та масштабу.

Період Бароко характеризується яскравим вираженням пишності та динамічності у картинах. Композиційний центр переважно будувався за діагональними лініями для підсилення враження руху. Вдосконалена техніка світлотіні, контрасту і кольорова гама надали зображенням декоративності. У Рококо стиль живопису став легшим та витонченішим, насичений колорит перейшов до пастельних відтінків, а увага приділялася граційними, грайливим сюжетам.

Класицизм продовжив традиції антично сті, Романтизм був сконцентрований на відображенні емоційності, природі та людської сутності. Модерн привніс декоративні елементи з більш ємним включенням у архітектурі. Авангардні художники експериментували з колоритом та формами, виходячи за межі традиційного сприйняття живопису.

Сучасний монументальний живопис, більш відомий як муралізм, є важливим напрямом індустриального мистецтва, що активно розвивається в Україні та усьому світі за допомогою молодих художників, їх експериментальних поєднаннях традиційних методів з новітніми техніками і концепціями. Великий спектр матеріалів та адаптивна інтеграція в архітектурі полегшує процес створення муралів та великомасштабних картин спрямованих на звернення уваги прояву актуальних проблем та історичних подій.

На основі висновків стосовно історичного розвитку монументального живопису можна зрозуміти що мистецтво завжди було відзеркаленням своєї епохи та мало великий вплив на людське розуміння та культурний прогрес. Воно допомагає художнику у висловлюванні власних емоцій, світогляду і реакції на події свого часу, а також крізь картини можна простежити його особисті прагнення, соціальні та політичні погляди.

3.2. Техніко-технологічні засоби та етапи створення роботи

Практична реалізація творчого задуму базувалася на поєднанні теоретичних досліджень із ретельно підібраними технічними рішеннями. Було обрано такі матеріали та техніки, які найкраще передають ідею трансформації особистості через боротьбу із внутрішніми викликами. У ході роботи важливу роль відіграли досвід класичних шкіл живопису та сучасні тенденції, що дозволило створити гармонійне поєднання традиційного та інноваційного підходу.

Для створення полотна були використані такі матеріали:

- бавовняне полотно на підрамнику розміром 100x160 та 80x80 см;
- олійні фарби;
- розчинник;

На першому етапі роботи було підготовлено основу для панно: обрано високоякісне полотно, яке було натягнуто на міцний дерев'яний підрамник. Поверхню полотна було ретельно прогрунтовано для створення рівного шару, що забезпечує довговічність фарбового покриття та покращує зчеплення фарб.

Колористичне рішення відповідає поставленій на початку задачі, відокремлює персонажів від оточення та завдяки контрасту підкреслює глибину. У роботі використано насичені, чисті пігменти теплої та холодної гамми. Палітра наповнена багатим спектром кольорів для досягнення природних відтінків людського тіла та написання реалістичного драпірування, яке являється основою та єдиним акцентом. Холодні відтінки синього та сірого використовувалися для передачі відчуття ізоляції та внутрішньої боротьби, тоді як теплі акценти червоного та жовтого символізували надію та відродження. Цей контраст став ключовим елементом, який дозволив підсилити драматизм композиції та зробити її більш емоційно насиченою.

Робота виконана у масштабі 1:1 олійними фарбами на полотні розміром 100x160 см та фрагмент розміром 80x80 см у співвідношенні 1:1,15.

Для виконання роботи були обрані олійні фарби для досягнення глибини, текстури та плавних переходів у написанні шкіри та тілесних форм. Техніка олійного живопису надає можливість для багатоповерхового нанесення фарби, завдяки чому різні кольори можуть об'єднуватися та утворювати нові відтінки для досягнення глибини кольору та плавних переходів між світлом і тінню. Спочатку на поверхню наносився базовий тон, який задавав загальний настрій композиції. Наступні шари накладалися поступово, що дозволяло створити ефект об'ємності та реалізму.

У поєднанні різних стилів малювання є можливість у досягненні різних ефектів у зображенні блискучої або матової поверхні. Художники різних епох, таких як Рембрандт та Караваджо, користувались цією нагодою у написанні складних та детальних картин. Олійні фарби сохнуть довше ніж будь-які інші, ця особливість дозволяє працювати над твором у період тривалого часу з подальшою можливістю в уточненні чи корегуванні різних нюансів.

Етапи створення живописного панно та фрагменту в матеріалі у натуральну величину:

1. Підготовка полотен (продаються вже готові для використання з проклеюю та шаром акриловим ґрунтом).

2. Створення шару імприматури – тонкий напівпрозорий шар фарби, який наносять для підготовки полотна перед живописом для покращення зчеплення фарби та запобіганню подальшого просідання пігменту у ґрунт. Зазвичай використовується в олійному живописі, її колір може бути світлий або темний та набувати теплого чи холодного відтінку, спираючись на власний задум митця та бажаної колористичної гамми у картині. Просвічування імприматури крізь прозорих та напівпрозорих шарів надає роботі певний тон який впливає на передачу кольору всіх наступних накладених мазків.

3. Створення малюнку на картоні та перенесення його на полотно за допомогою вугілля для проявлення основних контурів.

4. За використанням охри та умбри натуральної, розведених з білілами, було відокремлено все світло та всі світлі та об'ємні частини для виявлення великих та основних форм.

5. Темним фіолетовим та ультрамариновим пігментом було знайдено конкретну та спільну форму тіней та півтонів, задаючи роботі тональний напрям.

6. Наступним етапом, розширюючи кольорову палітру, було прописано основні деталі та фактури, анатомічні обриси тіл, складки та заломы драпірування, а також надано глибини найтемнішим ділянкам.

7. Завершальним етапом було проведено роботу з уточненням та корегуванням ліній і форм.

8. Завершальним етапом робота була покрита яєчним жовтком для захисту та отримання більш теплішого кольорового шару.

Робота вирізняється багатством фактур та акцентів, яких біло досягнуто пошаровим нанесенням фарби та чергуванням пензлів різної пружності та форми. Техніка лесірування насатила полотно новими відтінками, надала можливість для ретельного опрацювання деталізації та встановлення рівноваги між світлом та тінню.

У ході роботи було враховано досвід таких митців, як Караваджо, чия техніка світлотіні дозволила створити драматичний ефект, та Ван Гога, який використовував динамічні мазки для передачі емоційного стану. Ці елементи було адаптовано відповідно до сучасних потреб роботи.

3.3. Збір та систематизація підготовчого матеріалу та розробка ескізної частини.

Чітко сформульована послідовність робочих процесів забезпечує ясність у веденні роботи, починаючи від збору підготовчого матеріалу, закінчуючи створенням основного ескізу. Це дає змогу у запобіганні неочікуваних змін, а також сприяє досягненню високої якості кінцевого результату. Визначення чергування етапів допомагає поглиблено розглянути деталі та створити

збалансовану палітру у процесі переходу абстрактної ідеї до закінченого твору, підтримуючи головну мету, настрої та зміст.

Перші ескізи над проектором набували різних модифікацій і побудови, основна робота була проведена з визначенням головної ідеї та пошуком характерних емоцій. Збір зображень, картин, ілюстрацій та фотографій допоміг у трансформації головних персонажів та корегуванні простору базуючись на певному настрої. У ході роботи було проведено аналіз з науковою та художньою літературою для збагачення та розвитку сюжетного і композиційного рішення. Дослідження анатомічних особливостей людського тіла мало вплив на вдосконалення пропорцій і внутрішніх конструкцій.

Було зроблено декілька кольорових ескізів для опрацювання джерел світла у досягненні більш чіткого контрасту між основними і другорядними елементами та розглядом впливання освітлення на кольори. Магістерська робота супроводжує експериментальний підхід у поєднанні та групуванні всіх елементів у виконанні єдиної композиційної системи та набуття особливого стилістичного рішення.

Основними елементами композиції є:

Формат і розмір зображення. Формат даного зображення має велике значення, адже він несе у собі потужний вплив і емоційне навантаження на сприйняття глядачем. Завдяки великій, вертикальній, подовженій композиції у роботі підкреслено драматичне сприйняття, об'єм та монументальність зображення. Послідовне розміщення об'єктів створює насиченість та складність художнього рішення, передаючи рухомість від нижньої до верхньої частини, а також передбачає особливу увагу до пропорцій та деталей.

Точка зору. Динаміка та емоційний вплив, сприймані глядачем, значною мірою визначаються правильно підібраним ракурсом. За використанням лінійної та атмосферної перспективи підсилюється ілюзія глибини, а вибір низького кута зору надає картині значної вагомості. Ракурс повинен позитивно впливати на вираження емоційності, акцентувати увагу на певних персонажах чи деталях, передавати динаміку та багатогранність твору.

Композиційний центр. У будь-якій картині композиційний центр являється основою для розташування всіх об'єктів. Він слугує візуальним і змістовим центром твору, спрямовуючи увагу глядача на основний сюжет. При побудові правильної композиції важливо підтримувати баланс між всіма частинами твору, навіть якщо структура асиметрична, композиційний центр допомагає уникнути дисбалансу та забезпечити відчуття рівноваги та цілісності. Фокусування на основних елементах також підсилюється за допомогою яскравих світла та тіні, контрастів або чітко спрямованих ліній.

Рівновага зображення. Рівновага в композиції досягається завдяки гармонійному розташуванню всіх елементів у просторі, спираючись на правильний розподіл мас за їх візуальною вагою та розміром. Принципи симетричного розміщення форм та напрямів, базуючись на пропорційних поділах у зображенні, надають відчуття стабільності та гармонії. Асиметрична рівновага не є дзеркальним відображенням, вона демонструє більш виражену динаміку та природне середовище, однак набуває балансу через кольорові та тональні відношення.

Цілісність в даній роботі здобута послідовним й урівноваженим розміщенням великих, середніх та малих об'єктів, а також побудови композиційного центру на перетинах золотого січення та зосередження уваги на оптимальних точках фокусування.

Контраст. Для даної композиції контраст відіграє надзвичайно особливу роль. Різниця між світлом та тінню відокремлює всі елементи один від одного і наповнює простір об'ємом та глибиною. Правильно розставлені камертони акцентують увагу на найважливіших формах і фактурах, задаючи композиційний ритм. Також контрастні відтінки створюють відчуття драматизму та напруження, викликаючи сильні емоційні реакції та підкреслюючи ключові візуальні аспекти.

Ритм. Центральні фігури у роботі підпорядковуються особливому ритму через певну послідовність та повторення. Лінійна перспектива додає динаміки, передбачає поступові зміни об'єктів, наприклад їх розміру, кольору та

контрастної інтенсивності. Прогресивний ритм структурно об'єднує елементи і забезпечує постійний розвиток руху вперед.

Світлотінь і колір. Взаємодія світлотіні та кольору є ключовим фактором у створенні переконливих художніх образів. Колорит надає особливий настрій роботі: холодні, глибокі, темні кольори використовуються для передачі спокійного та врівноваженого стану. Світлі, насичені кольори привертають увагу та фокусують погляд глядача на композиційному центрі. Яскраві акценти наповнюють сцену життям, надаючи фігурам виразності. Світлотінь посилює глибину та об'єм форм, виділяє найголовніше і пом'якшує далекі та менш суттєві деталі.

3.4. Розбір об'єкту

Для розміщення твору було обрано три варіанти сучасних житлових інтер'єрів у якості архітектурного об'єкту, що відрізняються за своїм призначенням, естетичними характеристиками та просторовим рішенням. Такі приклади демонструють універсальність твору та показують його властивість доповнювати, функціонувати та експонуватися у різних типах будівель.

Перший приклад – житлове приміщення вітальні. Роботу розміщено на великій головній стіні між віконним склінням над зоною відпочинку. Таке рішення не лише доповнює інтер'єр колоритним акцентом, але й створює гармонійний зв'язок між мистецьким твором і архітектурним простором. Використання масштабного живописного панно підкреслює об'ємно-просторову композицію приміщення, робить його більш виразним і завершеним.

Другий приклад – стіна у зоні відпочинку готельного будинку. Робота знаходиться на стіні посеред кімнати навпроти диванів та крісел. Вона наповнює простір гармонією та естетичною довершеністю дизайну, привертаючи увагу завдяки декоративним елементам та яскравим кольорам. Це розташування забезпечує центральну роль твору в дизайні інтер'єру, додаючи простору гармонії та естетичної довершеності.

Третій приклад –стіна зони очікування шоуруму. Робота представлена на всю стіну для демонстрації адаптивного розміщення у просторі. Це рішення дозволяє не лише підкреслити масштабність твору, але й показати його можливість слугувати фокусним елементом у сучасному інтер'єрі. Такий підхід допомагає привертати увагу відвідувачів і підсилювати емоційне сприйняття простору. Панно, розташоване в зоні очікування, створює інтригуючий візуальний акцент, який стимулює зацікавлення до навколишніх об'єктів.

ВИСНОВКИ

Отже, проведена робота дозволила дійти до таких висновків:

1. Дослідження дозволило розкрити значення монументального живопису як важливого елемента художньої культури, здатного не лише доповнювати архітектурні простори, але й створювати емоційний зв'язок із глядачем. Монументальний живопис має потужний потенціал впливу на естетичне сприйняття простору, формуючи його ідентичність та забезпечуючи гармонійне поєднання функціональності та мистецького задуму. Використання сучасних матеріалів, таких як акрилові фарби чи спеціальні ґрунтовки, значно розширило межі технічних можливостей. Це сприяє збереженню творів та їх адаптації до різних умов експозиції, що робить монументальний живопис особливо актуальним у сучасному середовищі.

2. Вивчення різних художніх підходів показало, що комбінація класичних і сучасних технік відкриває нові горизонти для творчості. Змішування стилів дозволяє збагачувати мистецький твір новими смисловими шарами, де кожен елемент працює на підсилення загального враження. Зокрема, інтеграція абстрактних форм із реалізмом допомогла створити динамічний баланс між традиційним та інноваційним підходом. Це також сприяє розширенню меж візуального мистецтва, підкреслюючи його гнучкість та здатність адаптуватися до потреб сучасного суспільства.

3. Робота над зображенням емоційних станів через мову жестів, поз і тілесної пластики продемонструвала можливість передати складні почуття без використання міміки. Ця форма невербальної передачі емоцій застосовувалась людьми здавна для вираження внутрішнього стану навіть у випадках, коли обличчя залишається нейтральним або прихованим. Такий метод передбачає впровадження у роботі різних поз та рухів для транслявання зміни настрою та посилення певних переживань, напруження або тривоги. Детальна розробка композиційного центру та взаємодія між фігурами додали емоційної напруги, яка поступово розкривається перед глядачем. Композиція стала не просто

відображенням емоцій, а справжньою історією, яка запрошує до глибшого осмислення.

4. У рамках практичної частини було розроблено панно, яке відповідає концепції внутрішньої боротьби та трансформації. Особливий акцент зроблено на використанні нетипової палітри кольорів і гармонійному поєднанні фігур, що забезпечило цілісність композиції та її емоційну насиченість. Панно вдало передає ідею ізоляції та надії через контрасти кольорів і текстур. Крім того, у процесі роботи враховувались різні аспекти композиційного розташування, що дозволило досягти високого рівня виразності кожного елемента, зберігаючи при цьому загальну гармонію твору.

5. Робота показала універсальність твору, який вдало інтегрується у різні архітектурні середовища. Це підкреслює його гнучкість та здатність впливати на атмосферу приміщення, гармонійно взаємодіючи із середовищем і підсилюючи його естетичну складову. Розташування твору у різних просторах підтвердили, що його композиція та кольорова палітра здатні адаптуватися до умов експозиції, зберігаючи при цьому художню ідею та емоційний вплив.

6. Використання світлових і кольорових контрастів, а також багат шарової техніки дозволило створити твір, який викликає глибокі емоційні переживання та стимулює глядачів до рефлексії. Контраст між динамічними мазками та деталізацією окремих елементів додає твору багатовимірності, що дозволяє кожному глядачеві знайти свій власний емоційний відгук. Такий підхід не лише привертає увагу, але й створює довготривалий зв'язок із аудиторією, стимулюючи роздуми та діалог.

7. Проект став значущим не лише у художньому, але й у соціально-культурному аспекті. Він демонструє, як мистецтво може служити інструментом для осмислення внутрішніх переживань та пошуку гармонії. Панно відображає сучасні виклики суспільства, пропонуючи глядачеві заглибитися у власні емоції. Унікальність роботи полягає у здатності поєднувати художню естетику із соціальним змістом, створюючи твір, що резонує з актуальними питаннями сучасності.

На завершення, дипломна робота стала результатом багатогранного підходу до дослідження і реалізації ідеї. Вона об'єднала технічну майстерність, глибокий аналіз теми та новаторський підхід до її художнього втілення, що забезпечило унікальність і актуальність створеного твору. Застосування сучасних технік і матеріалів допомогло створити твір, який відображає складність людських переживань та трансформацій. Робота також відкриває перспективи для подальшого дослідження інтеграції мистецтва в архітектурний простір та його соціокультурного впливу. Застосування сучасних технік і матеріалів дозволило створити не просто художній твір, а багатогранний мистецький об'єкт, який відображає складність людських переживань.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бароко (образотворче мистецтво). [Електронний ресурс] – [https://vue.gov.ua/Бароко_\(образотворче_мистецтво\)](https://vue.gov.ua/Бароко_(образотворче_мистецтво))
2. Говард А. Це Караваджо. — Львів: Видавництво Старого Лева, 2018. — 160 с.
3. Густав Клімт «Поцілунок». [Електронний ресурс] – <https://blog.artsper.com/en/a-closer-look/art-analysis-the-kiss-by-klimt/>
4. Густав Клімт «Три віки жінки». [Електронний ресурс] – <https://kolosok.lviv.ua/index/kartina/uk/vozzrast-kartina-tri-viki-zinki>
5. Депресія: [https](https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/10318745/). [Електронний ресурс] – [//pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/10318745/](https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/10318745/)
6. Едвард Мунк. [Електронний ресурс] – https://uk.wikipedia.org/wiki/Едвард_Мунк
7. Збірник тез міжнародної конференції з сучасного мистецтва. [Електронний ресурс] – <https://modernartconf.com>
8. Зоряна ніч. [Електронний ресурс] – https://uk.wikipedia.org/wiki/Зоряна_ніч
9. Ложкіна А. Перманентна революція: Мистецтво України ХХ – початку ХХІ ст. — Київ: ArtHuss, 2019. — 544 с.
10. Мунік Е. "Крик" як прояв людської ізоляції: [https](https://art-critique.com). [Електронний ресурс] – [//art-critique.com](https://art-critique.com)
11. Монументальне мистецтво. [Електронний ресурс] – <http://yourart.pp.ua/2019/01/05/живопис-в-добу-відродження-ренесанс/>
12. Монументальний живопис. [Електронний ресурс] – https://studopedia.com.ua/1_79_monumentalniy-zhivopis.html
13. Монументальний живопис. [Електронний ресурс] – <https://vseosvita.ua/lesson/monumentalniy-zhyvopys-528369.html>

14. Підказки до депресії в практиці первинної медичної допомоги. [Електронний ресурс] – <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/8668624/>
15. Ротко М. Теорія кольору. [Текст] / М. Ротко. – Лондон: Creative Press, 2020. – 175 с.
16. Скарби України: Культурна спадщина нації [Текст] / А. Курков. – Одеса: 2017. – 190 с.
17. Українська художня спадщина. Монументальні традиції. https://vue.gov.ua/Монументальні_традиції
18. Федорова А. Концепція трансформації в сучасному мистецтві. — Дніпро: Арт-центр, 2017. — 185 с.
19. «Крик» (картина Мунка) . [Електронний ресурс] – [https://uk.wikipedia.org/wiki/Крик_\(картина_Мунка\)](https://uk.wikipedia.org/wiki/Крик_(картина_Мунка))
20. "Лихоліття війни» . [Електронний ресурс] – https://uk.wikipedia.org/wiki/Лихоліття_війни

АЛЬБОМ ІЛЮСТРАЦІЙ

Рис. 1 Вінсент ван Гог «Зіркова ніч». 1889. Полотно, олія.
73,7 × 92,1 см. Музей сучасного мистецтва, Нью-Йорк

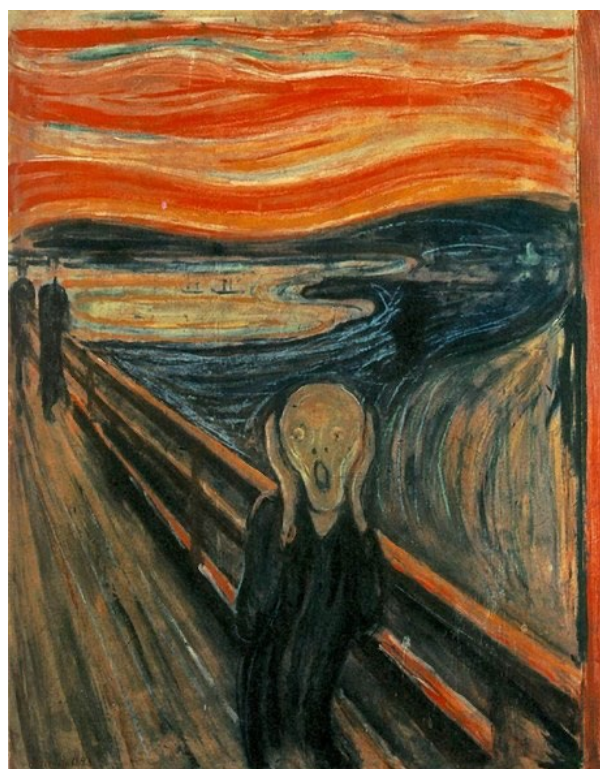

Рис. 2 Едвард Мунк «Крик». 1893. Масло,
темпера і пастель на дошці. 91 × 73,5 см.
Національна галерея. Осло, Норвегія

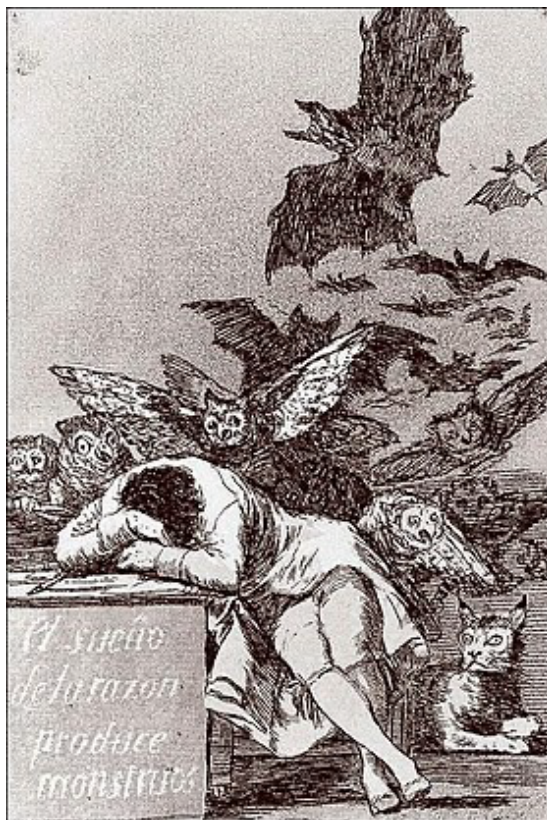

Рис. 3 Франсиско Гойя «Сон розуму народжує чудовиськ». 1797. Метал, офорт, акватинта, суха голка.
21,5 × 15 см. Національна бібліотека Іспанії, Мадрид

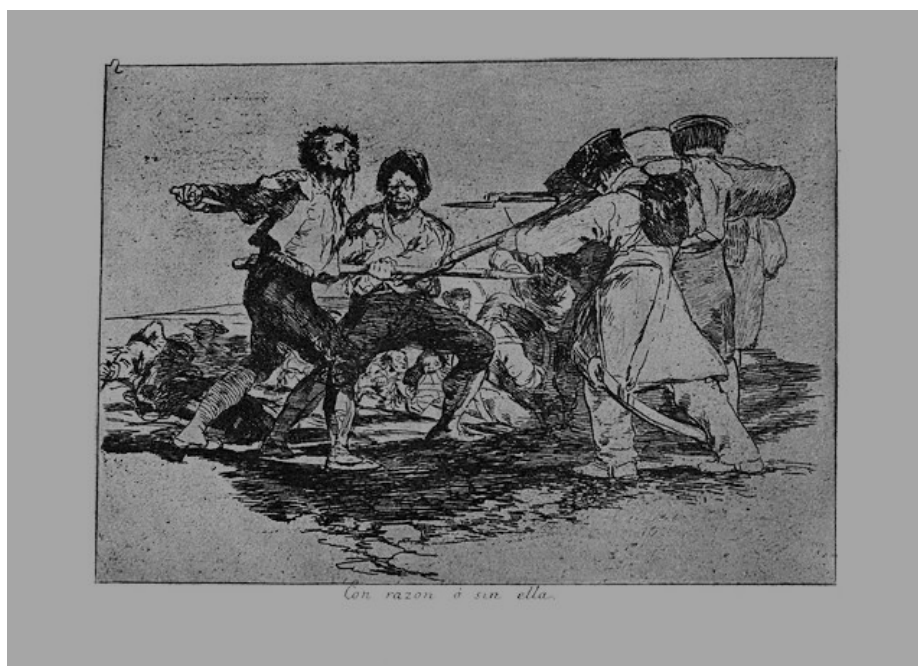

Рис. 4 Франсиско Гойя «Лихоліття війни». 1810. Метал, офорт, акватинта, суха голка.
Національна бібліотека Іспанії, Мадрид

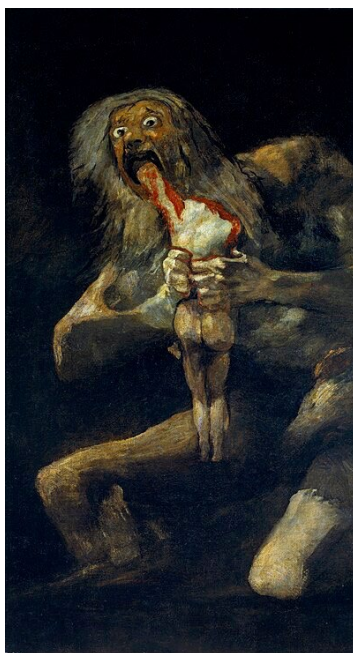

Рис. 5 Франсиско Гойя
«Сатурн, що помирає
свого сина». 1819-1823.
Полотно, олія. 146 × 83 см
Музей Прадо, Мадрид

Рис. 6 Франсиско Гойя «Лихоліття війни». 1814. Метал,
офорт, акватинта, суха голка. 17.5×22 см
Музей Прадо, Мадрид

Рис. 7 Егон Шіле «Автопортрет у строкатому одязі». 1910. Полотно, олія. Галерея автрійського живопису

Рис. 8 Егон Шіле «Смерть і дівчина». 1915. Полотно, олія. Галерея автрійського живопису

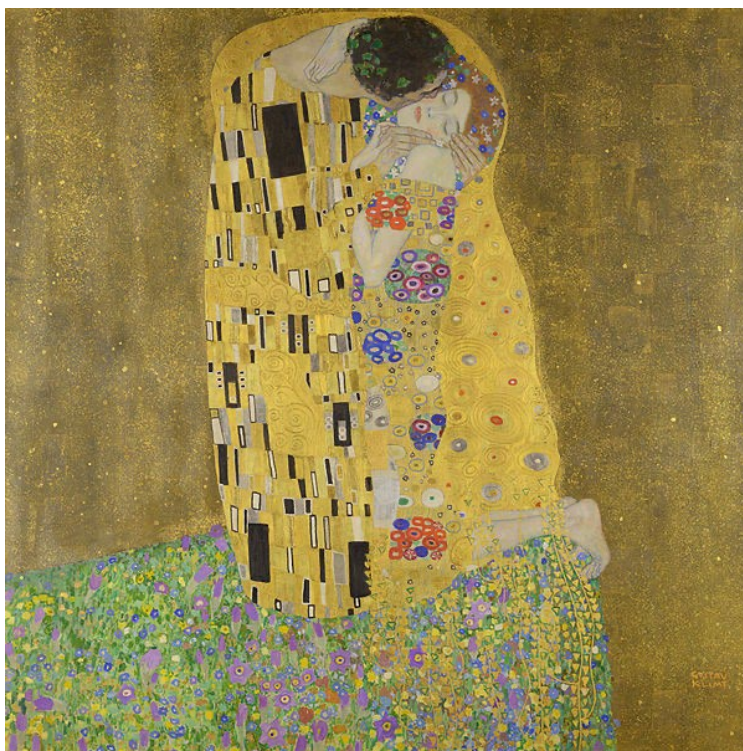

Рис. 9 Густав Клімт «Поцілунок». 1908—1909.
Холст, олія. 180×180 см
Галерея Бельведер

Рис. 10 Густав Клімт «Три віки жінки». 1905.
Холст, олія. 180×180 см
Національна галерея
сучасного мистецтва, Рим

Рис. 11 Пабло Пікассо «Герника». 1937. Холст, олія. 349 × 776 см
Музей королевы Софии, Мадрид

Рис. 12 Фрэнсис Бэкон «Три этюда для распятия». 1966. Холст, олія. 198 × 144 см
Музей Соломона Гуггенхайма

Рис. 13 Фрэнсис Бэкон «Картина».
1946. Холст, олія. 198 × 144 см
Музей Соломона Гуггенхайма

Рис. 14 Рене Магрітт
«Закохані». 1928. Холст, олія. 54 × 73 см

Рис. 15 Ежен Делакруа «Смерть Сарданапала». 1827. Холст, олія.
392 × 463 см
Лувр, Париж

Рис. 16 Ежен Делакруа «Ладья Данте». 1822. Холст, олія.
189 × 241 см
Лувр, Париж

Рис. 17 Дипломный проект

Рис. 18 Фрагмент дипломного
проекту

Рис. 19 Ярмолюк Єгор. Віртуальна експозиція твору на об'єкті. *Приклад 1-й.* Вітальня в житловому інтер'єрі.

Рис. 20 Ярмолук Єгор. Віртуальна експозиція твору на об'єкті.
Приклад 2-й. Вітальня в житловому інтер'єрі.

Рис. 21 Ярмолюк Єгор. Віртуальна експозиція твору на об'єкті. *Приклад 3-й.*
Зона очікування у шоурумі.

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ
ТА СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ УКРАЇНИ**

Факультет «Образотворче мистецтво»
Кафедра «Монументальний живопис»

**ДИПЛОМНИЙ ПРОЕКТ ЖИВОПИСНЕ ПАННО
«ЗВІЛЬНЕННЯ. ВТРАТА КОНТРОЛЮ»
ДЛЯ ІНТЕР'ЄРУ**

Виконав магістрант
другого (магістерського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 023 «Образотворче мистецтво», декоративне
мистецтво, реставрація»
галузі знань 02 «Культура і мистецтво» ОПП «Реставрація,
візуальні практики» спеціалізації «Монументальний живопис»
ЯРМОЛЮК ЄГОР ОЛЕКСІЙОВИЧ

Науковий керівник:
проф. Володимир НОСЕНКОВ

Консультант:
проф. Євген КОТЛЯР

Харків 2024

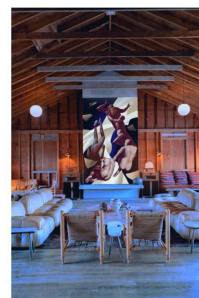

Рис. 22 Загальний вигляд планшету з проектною частиною

СПИСОК ІЛЮСТРАЦІЙ

1. Вінсент ван Гог «Зіркова ніч». Полотно, олія. 73,7 × 92,1 см Музей сучасного мистецтва, Нью-Йорк
2. Едвард Мунк «Крик». 1893. Масло, темпера і пастель на дошці. 91 × 73,5 см. Національна галерея. Осло, Норвегія
3. Франсиско Гойя «Сон розуму народжує чудовиськ». 1797. Метал, офорт, акватинта, суха голка. 21,5 × 15 см. Національна бібліотека Іспанії, Мадрид
4. Франсиско Гойя «Лихоліття війни». 1810. Метал, офорт, акватинта, суха голка. Національна бібліотека Іспанії, Мадрид
5. Франсиско Гойя «Сатурн, що пожирає свого сина». 1819-1823. Полотно, олія. 146 × 83 см. Музей Прадо, Мадрид
6. Франсиско Гойя «Лихоліття війни». 1814. Метал, офорт, акватинта, суха голка. 17,5 × 22 см Музей Прадо, Мадрид
7. Егон Шіле «Автопортрет у строкатому одязі». 1910. Полотно, олія. Галерея австрійського живопису
8. Егон Шіле «Смерть і дівчина». 1915. Полотно, олія. Галерея австрійського живопису
9. Густав Клімт «Поцілунок». 1908-1909. Холст, олія. 180 × 180 см Галерея Бельведер
10. Густав Клімт «Три віки жінки». 1905. Холст, олія. 180 × 180 см Національна галерея сучасного мистецтва, Рим
11. Пабло Пікассо «Герника». 1937. Холст, олія. 349 × 776 см Музей королеви Софії, Мадрид
12. Френсіс Бэкон «Три етюда для распятия». 1966. Холст, олія. 198 × 144 см Музей Соломона Гуггенхайма
13. Френсіс Бэкон «Картина». 1946. Холст, олія. 198 × 144 см Музей Соломона Гуггенхайма
14. Рене Магріт «Закохані». 1928. Холст, олія. 54 × 73 см
15. Ежен Делакруа «Смерть Сарданапала». 1827. Холст, олія. 392 × 463 см

Лувр, Париж

16. Ежен Делакруа «Ладья Данте». 1822. Холст, олія. 189 × 241 см Лувр, Париж
17. Дипломний проект
18. Фрагмент дипломного проекту
19. Ярмолюк Єгор. Віртуальна експозиція твору на об'єкті. *Приклад 1-й*. Вітальня вжитловому інтер'єрі.
20. Ярмолюк Єгор. Віртуальна експозиція твору на об'єкті. *Приклад 2-й*. Вітальня вжитловому інтер'єрі.
21. Ярмолюк Єгор. Віртуальна експозиція твору на об'єкті. *Приклад 3-й*. Зона очікування у шоурумі.
22. Загальний вигляд планшету з проектною частиною